

Okuyucu Mektupları / Reader Letters

Tek Gözlük, İki Göz ve İki Bilet: Atilla Türk Anı Odasında Efemera Koleksiyonu ile Müstesna Bir Hayatı Seyre Dalmışken

One Pair of Glasses, Two Eyes and Two Tickets: Exploring and Appreciating an Exceptional Life at the Ephemera Collection in Atilla Türk Memorial Room

Demet Soylu* ve Tunç Durmuş Medeni**

Öz

Bu okuyucu mektubu, iki akademisyenin Yakın Doğu Üniversitesi Atilla Türk Anı Odası'na ziyaretine dair yansımaları ele almaktadır. Kitaplık raflarında ve çekmecelerinde karşılaştıkları efemera koleksiyonları ile müstesna bir hayata dair keşif ve gözlemlerini ortaya koymaktadır.

Anahtar Sözcükler: Anı odası; efemera; Yakın Doğu Üniversitesi Kütüphanesi.

Abstract

This reader letter addresses the reflections of two academicians during their visit to Near East University Atilla Türk Memorial Room. It depicts their discovery experience with ephemera collections they encounter in library shelves and drawers and observations of an exceptional life.

Keywords: Memorial room; ephemera; Near East University Library.

Giriş

Kimi zaman Ankara'nın kasvetli ruhundan sıyrılmak istediğimiz zamanlarda kendimizi bir sahil kasabasına veya bir adaya atmak isteriz. İşte böyle anlardan birinde adeta koşar adımlarla yola çıkarak kendimi Kıbrıs'ta buldum. Son yıllarda sık ziyaret ettiğim uğrak yerlerden biri haline gelmişti Kıbrıs. Her gittiğimde de bir ada üniversitesi olarak adlandırmak istediğim Yakın Doğu Üniversitesi'ne uğradım. Üniversite, bünyesinde çalışan ve Ankara'dan da -uçan hoca- unvanı ile belirli aralıklarla ders vermek için Yakın Doğu Üniversitesi'ne giden değerli meslektaşlarının da davetleriyle birlikte daha sık uğradığım yerlerden biri haline gelmişti. Özellikle de yeni bir çalışma yapmak üzere saygıdeğer meslektaşım Tunç Durmuş Medeni'nin beni o güzel limon kokulu adaya davet ettiği bahar günlerinden birinde kendimizi yepyeni bir

* Araş. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, bunchnoble@gmail.com
Research Assistant, Department of Information Management, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Turkey.

** Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü, tuncmedeni@gmail.com
Assoc. Prof., Department of Management Information Systems, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Turkey.

serüvenin içinde buluverdik. Artık benim değil, bizim hikâyemizdi, serüvenimizdi bu. Aynı gözlükten bakan iki gözdük biz¹.

Bir kütüphaneci, bir bilişimci ve bir çift gözlük... Aynı gözlükle kaç farklı açıdan kaç farklı görüntü yakalayabilirdik? Aynı gözlükle aynı ekseninde kaç farklı anlam bulabilirdik?

Kendi yansımalarımızı paylaştığımız hoş sohbetimiz sırasında gözlüğümüzün camına akseden her bir görüntüye dair izlenimlerimizi dile getirirdik... Kütüphane rafları arasında meraklı gözlerle gezinirken yeni kitaplara rastlardık, yepyeni hikâyelere tanık olurduk, bizim hikâyemiz oluverirdi birden, sahip çıkardık adeta keşfettiğimiz hayatlara... Kitaplar, projeler, kütüphaneler akademik sohbetlerimizin içindeydi daima. Bizim içimizde de “yeni”ye ulaşma arzusu hâkimiyet sürüyordu adeta. Aklımızda, “*Kütüphane deneyimini nasıl farklılaştırabiliriz?*” “*Kütüphane koridorları ve yüzlerce koleksiyona ev sahipliği yapan raflar, kullanıcıların kütüphane deneyimini adeta bir kitap tadında sürükleyici ve etkileyici getirmek için ne kadar işlevsel olabilir?*” “*Kütüphane hizmetleri nasıl cazip hale getirilir?*” soruları yer alırdı. Kütüphaneci olarak uğrayıp meraklı gözlerle etrafı keşfe daldık adeta.

Sözde gözlemci olduğumuzu düşündüğümüz zamanlarda görmeye değer bir odanın varlığından haberdar olamamışız meğer. Yakın Doğu Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü’nde öğrenim görmekte olan değerli bir öğrencimiz, bir gün dönem sonu projesi konusu belirlemeye çalışırken, kıymetli bir odanın varlığı konusunda aydınlanmamızı sağladı, adeta keşfimizin rotasını değiştirecek bir olaya vesile oldu ve daha önce koridorlarından geçip de gözümüzden kaçan gizemli bir odanın kapılarını bize açtı. Atilla Türk² anı odasıydı burası...

İki kişilik serüvenimiz bizim için birçok farklı açıdan ufuk açıcı ve doyurucu, bambaşka bir deneyime dönüştü. Ders kapsamında daha sonraları defalarca gerçekleştireceğimiz ziyaretlerin ilkinde, Atilla Türk Anı Koleksiyonu olarak adlandırılacak kütüphane odasındaki materyaller çeşitlilik olarak hemen dikkatimizi çekti, öğrencimizin verdiği bilgiler eşliğinde gittikçe daha fazla anlam kazanmaya başladı. Kütüphane içinde kütüphane, hikâye içinde kütüphane serüveni şaşkın gözlerimizde vuku buluverirken, gözlük camlarımızdaki buğu kayboluverdi...

Adeta bir Guy de Maupassant hikâyesi ile karşı karşıyaydık... Aklımızda türlü türlü sorular beliriverdi...

- *Şimdi biz maceralı ve müstesna bir hayata mı tanıklık ediyorduk?*
- *Onu nasıl daha iyi tanıyabilirdik? İzlenimler nasıl analiz edilmeli idi?*
- *Burası bir efemera odası mı idi? Yoksa efemera anı kütüphanesi mi?*

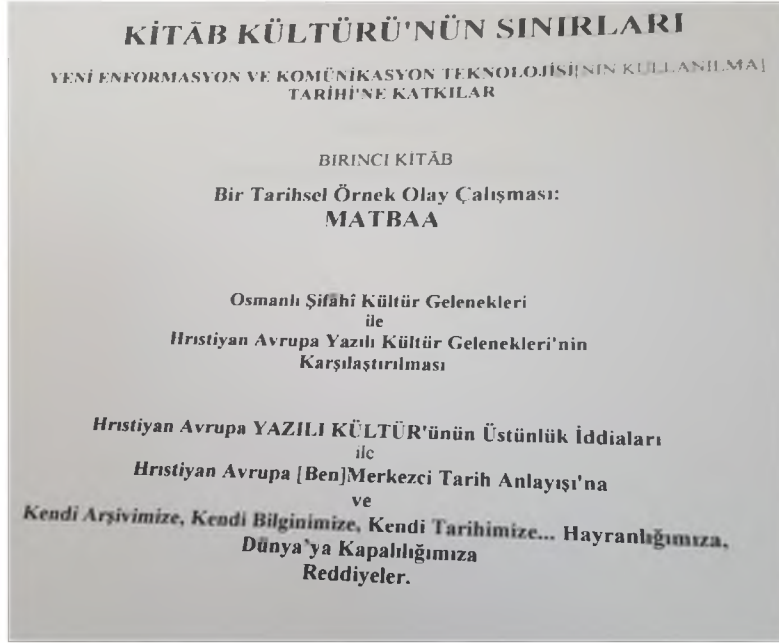
Atilla Türk’ün yaşanmışlıklarının anlamlı parçaları efemeral bir tatta tüm canlılığını koruyordu... O kadar davetkârdı ki... Rafları ve çekmeceleri kurcalayamadan duramadık... Affet bizi, Atilla Türk.

Gün ışığına çıkmayı bekleyen çok şey vardı belki de...

Öncelikle dikkatimizi çeken yayımlanmamış; ama baskıya hazır çalışmaları oldu.

¹ Okuyucu mektubunun giriş kısmı mektubun birinci yazarının bakış açısıyla kaleme alınmıştır.

² Atilla Türk, Yakın Doğu Üniversitesi İletişim Fakültesi’nde öğretim üyesi olarak çalışmıştır. İletişim, Hukuk, Eğitim Fakülteleri’nde ve Spor Akademisi’nde ders vermiştir. 2016 yılında vefat etmiştir. (Yaşamıyla ilgili bilgiye <https://neu.edu.tr/yakin-dogu-universitesi-doc-dr-atila-turku-unutmadi/?lang=tr> adresinden erişilebilir.)

Resim 1. Atilla Türk'e Ait Yayınlanmamış Çalışmalar

Sonrasında, kütüphane raflarında uçak biletleri gözümüze ilişti. Çok okuyan mı çok gezen mi hangisi daha çok bilir diye sorduğumuzda Atilla Türk için “her ikisi” demek daha doğru olur sanırız.

Atilla Türk'ün bilinmeyenlerine doğru yolculuk yapmak ve şifreleri çözmek için harikulade bir fırsattan ötesi olamazdı herhalde. Kendimi çok şanslı hissettik. Uçağın kalkışını heyecanlı bir kalple bekleyen yolcular gibiydik...

- Zaman makinesinde yolculuk yapmak için sizin de böyle bir biletiniz olmuş muydu hiç?

Sevgili Atilla Türk, bizi sana götüreceğ olan biletlerimiz var iken bizden mutlusu olur muydu hiç?

Resim 2. Atilla Türk Uçak Biletleri

Adeta sevimli bir çocuğun birleştirmesini bekleyen yapboz parçaları gibi Atilla Türk'ün hikâyesinin tüm parçaları da anlam kazanmak için bizi mi beklemişti? Bu hikâyenin bambaşka bir üslubunun olduğu aşikârdı... Kırıldı, naifti... Yumuşak kelimelerle dokumuştü defterlerinin sayfalarını, Atilla Türk... Naif inceliklerle karalasa da, henüz söylenecek sözü bitmemişti belki de... Her yazdığı bir sayfada ömründen bir günü mü tüketmişti yoksa?

Yazacak çok sayfası vardı oysa... Neden bırakıp gitmişti? O da yarım bırakmak istemezdi aslında. Ama yine aklımızdaki sorular çıkıp geldi.

- Yoksa hikâyenin başını yazıp sonunu bizim mi getirmemizi istemişti?
- Yoksa sonunun bizim zihnimize vuku bulmasını beklediği post-modern bir son mu yazmıştı?
- Sıradan bir karalamanın ötesine geçmişti sayfasından dökülen satırlar, dizeler. Kendi mizahının ve ince felsefi görüşünün yansımaları bezenmişti her yere...

Öztürk (1985)'ün deyimiyle “Türk kültürünün nakışlarından” olan “minyatür metin” (Karademir, 2008, s. 1) tadında bilmeceler yazarak Türk kültürünün gelişimine de katkıda bulunmuştur ustamız Atilla Türk.

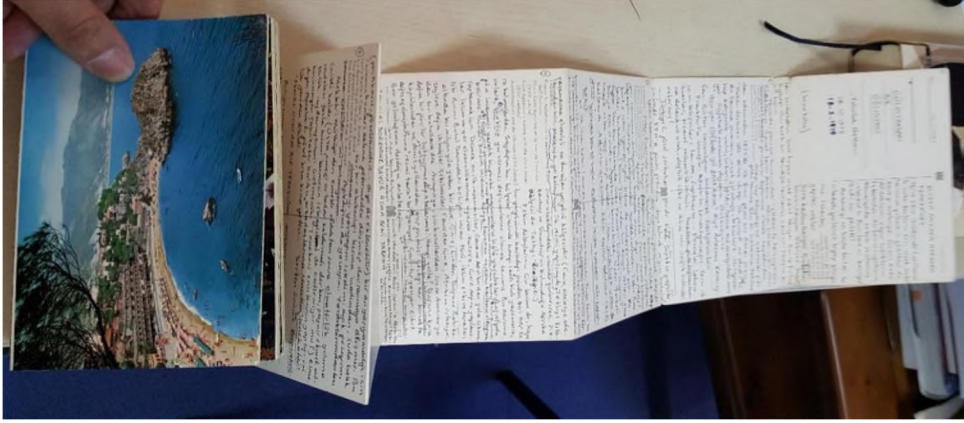
Saklılık olgusunun verdiği hissiyata dayanamadık ve Pandora'nın kutusunu açmış bulunduk. Ustamızın dilsel kabiliyet ve kültürel birikimini yansıttığı güzel bilmece bulmacaları şimdi birlikte keşfedelim, doğru yanıtları tahmin etmeye çalışalım ve biraz da eğlenelim:

- Giyinir, soyunurum
Doğurduğumu el alır
Yaprağımı el alır
Gölgeni Varsıl Ağa? (A***)
- İki kızarmış ağaç
Yarılınca biraz
Otuz iki beyaz (A***)
- Kendimi yer bitiririm
Aydınlık için tükenirim (M**)
- Düşüncenin bilimi
Bilimin en eski dilimi (M*****)
- Çiğ ete engel asılmış (K***)
- Bir kutu da 50 asker
Ateş yapmayı bekler (K*****)
- Türlü türlü çiçek biter
Kökü benim ellerimde
Ben dokurum o süsler (H***)

Umuyoruz ki sizler de bilmecelerin yanıtlarını ararken keyifli zaman geçirmişsinizdir. Yolculuğumuza devam ederken, anı odasının bir köşesinde Atilla Türk'ün gezilerine ait kartpostallar dikkatimizi çekiyor. İşte efemera koleksiyonunun gözde bir parçası olan, anıları yaşatan kartpostallar. Arkalarında özenle yazılı notlar olmasa idi...

... bir gül fabrikasında müdür olarak çalıştığını asla bilemeyecektik. Ve tabii ki gül yağ fabrikası müdürü olarak peynir ekmek mücadelesine girmişken sadece üretim yapma, kendi deyimiyle -üretmenlik, elmatörlük- yapma gayesi gütmüyordu; üretmenliği estetik kaygılar, ince ve kıvrak zekâsı ile anlatıyordu. Pembe goncası olarak adlandırdığı gül suyunun yapımına ilişkin detayları paylaşmıştı kartpostalların arkasında. “Gül suyu 100°’de kaynar eksik bir tanımdır” diyerek “Gül suyu 100°’de atmosfer basınç altında kaynar” şeklinde tanımlı yapmıştır. Bir gün Isparta Tümen Komutanlığı’ndan bir Binbaşı Atilla Türk’ü aramıştır “Atilla Bey, 26 ülkenin askeri ataşesinin hanımları ve kızları gül fabrikasını ziyarete gelecektir. Onlara ürünlerinizden bahsedin der.” “Atilla Türk’ün deyimiyle “güle güle” gül suyu almaları içindi... Atilla Türk, gül suyunu nasıl anlatmalıyım diye düşünür. Yine konuşmasını inceliklerle bezemeyi planlayarak

onlara “Homeros’un ve Afrodit’in nasıl yıkandığını anlatacağım. Şehirlerimizde, destanlarımızda gülün yerini söyleyeceğim” demiştir. Isparta’nın gül cenneti olduğunun altını çizerek Isparta’nın hem orman bölgesi hem de uçucu yağ veren bitkiler açısından zengin olduğunu belirtmiştir. Pembe goncaları olan güllerle bütünleşen hayatında, Gülbirlik Yönetim Kurulu ve Ticaret Bakanlığı çalışanlarının da davetleri ile Avrupa, Amerika, Afrika, Ortadoğu ve Uzakdoğu ülkelerinde pazarlama ve incelemelerde bulunmak üzere görevlendirmiştir. Görevde bulunduğu sırada nane şekeri türlü kokular sattığını anımsayarak kendini, kendi özel deyimi ile işbultacıya benzettiğini belirtmiştir ve bizi geçmişine sürüklemiştir birdenbire.

Resim 3. Atilla Türk Kartpostal Koleksiyonu

Ve yine farklı ülkelerden topladığı kartpostallar gezgin ruhunu sergiliyordu Atilla Türk’ün. Uzun aşılması yolların sonunda karşılaştığı ülkelerde tattığı gezginci ruhu “yaşamaya yeniden katılmak” ve “yaşamayı tutmak” olarak adlandırmıştır. Dünya, onun ömrünün kentleri, ömrünün ulusları ve uzaklıkları olmuştur. Gezilerinde notlar tutarak anılarını canlı kılmayı sevmiştir. Kul Himmet’e ait bir dizeyi paylaşmadan da edememiştir:

*“Seyyah oldum şu alemi gezerim
Bir dost bulamadım gün akşam oldu
Kendi efkarımla okur yazarım
Bir dost bulamadım gün akşam oldu”*

Kartpostallardan diğeri de Atilla Türk’ün Frankurt yolculuğunu betimlemektedir, gittiği kitap fuarından bahseder ve fuarda Ülku Tamer ile denk geldiğini anlatır.

Odanın diğer köşesinde ise renk cümbüşüne bürünmüş Atilla Türk’ün gittiği mekânlardan toplamış olduğu kibrit kutusu koleksiyonları almaktaydı.

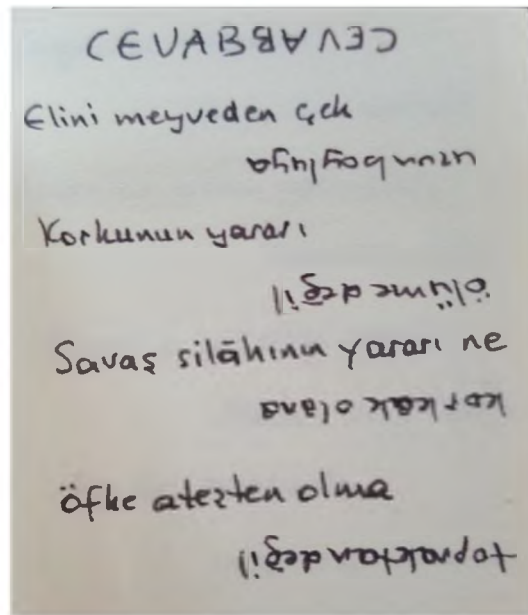
Resim 4. Kibrit Kutuları

Yolculuğumuz devam ederken kulağımıza eşsiz melodiler gelmeye başlamıştı. Harflerin tınısını da Atilla Türk hocamız tanımlamıştı yine...

- Alfabenin tınısı olduğunu biliyor muydunuz?
- “**A:** Çocuklar konuşmaya çalıştıklarında ilk becerdikleri doğru kelime ana olur. Sevgi ana ile başlar. Alfabe A ile başlar.
- **B:** İki göz ev
- **Ç:** Türkçe de zorluk, sıkıntı, bezginlik bildiren sözcüklerin hemen hepsinde ç sesi bulunuyor.
- **Ğ:** Yumuşak başlı, alçak gönüllüdür. Hiç bir sözcükte önde durmaz.
- **K:** Türkçenin erkek sesi.
- **L:** İlk aç.
- **M:** Dudaklarımın kapandığı yer.
- **P:** Uzun boylu sarışınım.
- **R:** Alanlarda yinelenen kalabalıktır
- **Ş:** Peltek dilli kızım.”

Ah Atilla Türk. Yarım kalmış bir hikâyeydin sen... Alfabedeki diğer harfler seni bekliyordu. Keşif yolculuğunda sana yaklaşırken, bir taraftan da senin yokluğuna üzülyorduk. Hem o kadar vardın ki, hem de o kadar yoktun ki... Senin kaleminden dökülenleri okumak kolay iken, senin kalemimi alıp yazmak ne kadar zormuş. Senin gibi yazamazdık, elbette. Ama sana dair yazabilirdik. İşte şu an bu noktada idik. Varlık-yokluk arası noktada sana yaklaşmıştık belki ama... Ah... Aramızdaki o camdan perde de olmasa idi... Devleşen gözlük camların aramıza bir perde örmüştü... Fakat camın öteki tarafında olsan da ellerine dokunuverdik. Camdan birbirimize yansiyorduk. Hayal ve gerçeğin eridiği kelimelerin kifayetsiz kaldığı yerde idik. Sesini duyuyorduk sanki. “ Odadakiler bunlarla sınırlı değil. İnandığım felsefeyi de yaşatın” diyordun. “Tüm harflere tını bulamadım henüz. Öğrencilerim tamamlasın, sizler tamamlayın” ve “Ha bir de cübbem var, ayakkabılarım var, rafların hemen yanında. Onu da ölümsüzleştirin” diyordun. “Ne olursa olsun, vazgeçmeyin” dedin. Bunu ilk ne için söyleyin dediğini anlamasak da çoklu sebeplerden ötürü demiş olabileceğini tahmin ettik. Yolculuğumuzdan geri dönmeyerek, araştırma serüvenimize devam ettik...

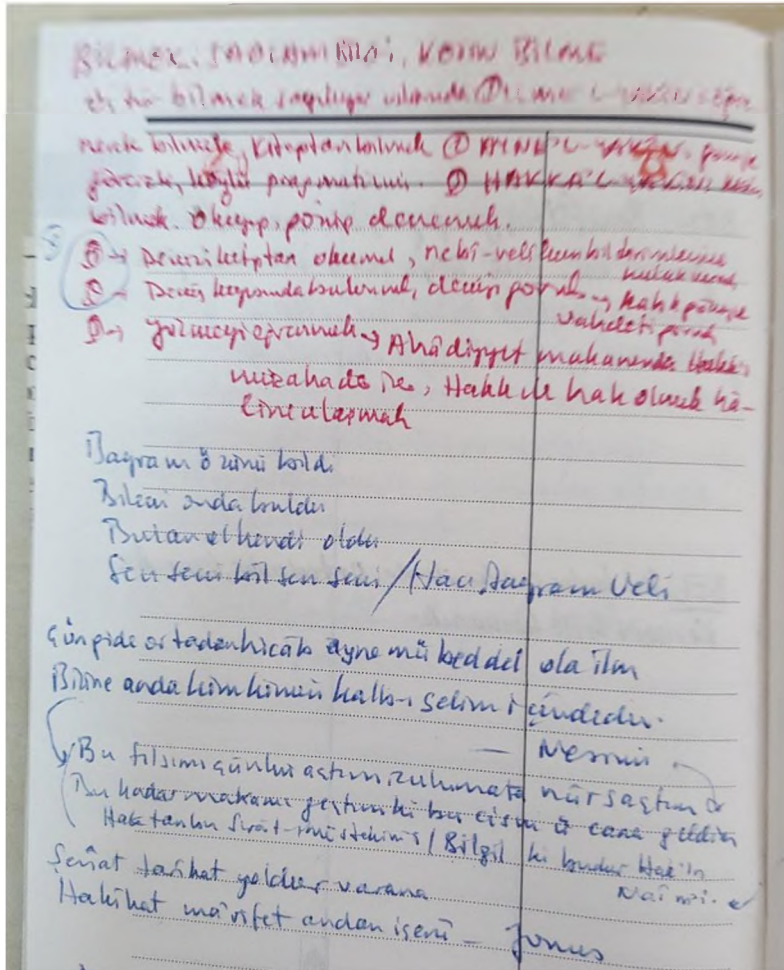
Şimdi de not defterlerinin henüz sararmaya başlamamış sayfalarında KARA KIŞA KARA KAR AKAR gibi notlarını ve ifadelerini gördük ve açıklama ile cevapları ters okumada buluverdik.

Resim 5. Atilla Türk Ters Okumalar

Gözlerimiz bazen yorgun düştü, fakat...

... Gitgide zihnimize yerleşen merak güdüsü, tam da istediğimiz şekilde kitaplık çekmecelerinde bulduğumuz bir defterin verdiği eşsiz o heyecan ile tüm irademizi istila ederek, Atilla Türk'ün düşüncelerine vakıf olmamızı sağladı ve zihnimizdeki diğer tüm düşüncelerle harmanlanarak akademik çalışmalarımızın içine yerleşiverdi. Müteveffanın, küçük bir sözlük gibi hazırlamaya çalıştığı ufak bir not defterine kaydettiği kendi çalışma notlarından yararlanarak; bilmenin farklı türleri ile ilgili olan 1. İlm-ül-yakîn (ilimle, okuyarak bilmek), 2. Ayn-ül-yakîn (gözle görerek, gözlemleyerek bilmek) ve 3. Hakk-ül-yakîn (deneyimleyerek her şeyi ile bilmek, vakıf olmak) kavramlarının bir yorumunu uygulayabildik. Bu yoruma göre; İlm-ül-yakîn ikinci el kaynaklardan gelen nesnel malumata dayalı bilme olarak değerlendirilirken, Ayn-ül-yakîn ikinci veya birinci el kaynakları dışarıdan gözlemlemeye dayalı ama gerekirse daha öznel bir yoruma ve buna dayalı kişiselleştirilmiş bir anlam ya da değer katmaya olanak sağlayan bilgiye dayalı bilme olarak ele alınmıştır. Hakk-ül-yakîn ise doğrudan, ilk elden deneyimleyerek edinilen bilgi olarak değerlendirilmektedir. (Bu bağlamda ortaya konulan bilme ve bilgi çeşitleri üzerine yorumlar, veri-enformasyon/malumat-bilgi-bilgelik ya da episteme-techne-phronesis-metis gibi yaklaşımlarla örtüşen ve ayrışan öğelere sahiptir ve bu kapsamda ayrı bir akademik çalışmanın konusu olabilir.) Bu teorik yaklaşımın yanında yakın ile yakîn arasındaki retorik uyum da, ortaya konulan kavramsal çerçeveye ayrı bir değer katmaya başladı adeta...

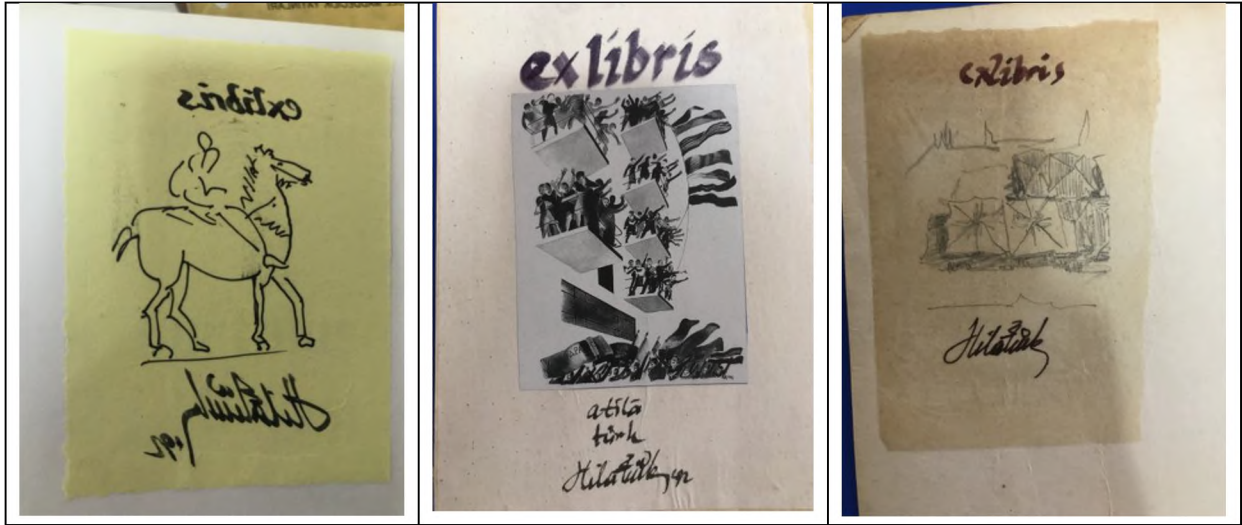

Resim 6. Atilla Türk Not Defterinden

Bu kavramsal çerçeve ile uyumlu olarak öncelikle ilm-ül-yakîn yaklaşımını destekler nitelikte müteveffa Atilla Türk ve kendisinin anısını yaşatmak üzere ziyaretçilere açılan Kütüphane

Odası hakkında öğrenci ve danışmanımızla birlikte tanıtıcı çeşitli içeriğe yer verilen bir websitesi³ hazırladık. Sitedeki içerik, hem siteyi hem odayı ziyaret etmeyi teşvik etmek amacıyla; bir yandan sorumlu öğrencimizin ve bizim katkılarımızla bir yandan da dersin diğer öğrencisi ve kütüphane koleksiyon müdürünün katkılarıyla diğer metin, fotoğraf ve videolarla zenginleştirildi. Böylece Ayn-ül-yakîn yaklaşımını da çalışmamız içerisine yedirmeye çabaladık. Son olarak, odayı ziyaret edenlerin hem odada hem de sitede verilen ipuçlarını değerlendirdiklerinde gittikçe Atilla Türk'ü daha iyi anlamaya başlamalarını ve hatta biraz ürpertici biçimde ona dönüşmeyi deneyimledikleri bir Kaçış Odası tasarlayarak Hakk-ul-yakîn yaklaşımını da çalışmamıza dâhil ettik. Ümit ederiz, kısa sürede bu kaçış odasının ilk uygulamasını gerçekleştirip bununla ilgili deneyim ve sonuçları da akademik olarak aktarma şansı da buluruz.

Belli bir kavramsal çerçeve içerisinde bu çalışmaları yürütürken, yaptıklarımızın uygulama modeli olarak Efemera Koleksiyonu yaklaşımına uygun düştüğü de zaman içerisinde şekillenen bir diğer husus oldu. Bu da, evde tutup sakladığı günlük hayata yönelik objeleri yüzünden çeşitli zamanlarda annesi tarafından evden atılmakla tehdit edilen birisi olarak, benim⁴ için, çalışma ve çabalarımızın entellektüel ve bireysel doyum anlamında da yüksek seviyelerde çıktılar üretmesini sağladı. Atilla Türk'ün Efemera koleksiyonunun parçası olan materyallerin bazıları ve / veya bunlara atfedilen hikâyeler de oldukça ilginç. Örneğin Exlibrisler ve Öpücük kartları. Tabii bu sunulanların hepsinde yüzde yüz kesinlik yok (Atilla mı Atilla mı olduğu bile tam kesin değil) ve bazıları akademik bir dergide yayınlanabilecek uygunlukta değil, ama sözlü kültür mirası unsurları olarak değerlendirilebilecek olmalarını düşünmek bile güzel. Exlibrisler ve öpücük kartlarının tarifini yapabilmek için doğru kelimeleri bulmakta zorlandık aslında. Görmekten mutluluk duyacağımız fotoğrafları sizlerle paylaşmak istedik.

Resim 7. Exlibris

³ İçeriğe <https://atillaturkanikutuphanesi.wordpress.com/> adresinden erişilebilir.

⁴ Çalışmanın ortak yazarlarından Tunç D. Medeni'ye ait kişisel deneyime ve günlük yaşamdan bir kesite yer verilmiştir.

Resim 8.Öpücük Kartları

Atilla Türk'e dair yolculuğumuzun başında belki de iyi niyetle pratik ve faydacı bir nitelikte zihnimizde "Vefat eden bir akademisyenin, insanın arkasında bıraktıkları ile ne yapılabilir?" sorusu yer alıyordu ve buna verilecek olası yanıtlar zihnimizde daha somut olarak şekillenirken (örneğin, genel bir bilgi sistemi çerçevesinde, 1. Episteme, Enformasyon ve İlm-ül-yakîn, 2. Techne, Bilgi ve Ayn-ül-yakîn, 3. Phronesis, Bilgelik ve Hakk-ul-yakîn ve 4. Metis, Karar ve Eylem (ya da Bilginin Kullanılması (yenilikçi nitelikte)) ile de yeni bir yakîn mertebesi mesela Amel-yakîn (?) ilişkilendirilebilir mi?), mevcut materyallerin alandaki güncel kavram ve uygulamalar ile uyum ve bütünlük sağlaması da hem öğrencimizin hem de bizim yüksek motivasyonla çalışmamızı sağladı. Bu eşsiz serüven yukarıda örneklerini verdiğimiz olayların içine çekiverdi bizi.

Karşımızda anlaşılmayı, keşfedilmeyi bekleyen; akademik ve sanatsal yönlerden birçok özel yeteneği olduğu aşikâr; bu yetenek ve becerileri biraz da fuzuli işlere yönlendirmiş ve mizahla bezemiş bir kişinin canlı mirası bulunmakta. Velhasıl kütüphaneyi ziyaret etmenizi hararetle salık veririz efendim.

Teşekkür

Çalışmamızı gerçekleştirirken destek ve katkılarını esirgemeyen, gerekli bilgilerin ve materyallerin sağlanmasında sonsuz çaba harcayan Yakın Doğu Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğrencisi Nagihan Batmaz'a, Dilşad Alkaya'ya, Koleksiyon Müdürü Emre Karahasan'a, öğretim üyesi Doç. Dr. Tolga Medeni'ye teşekkür ederiz.

Kaynakça

- Karademir, F. (2008). Halk bilmecelelerinin oluşum ve biçimlenmesindeki etkenler üzerine. *Akademik Bakış*, 14, 1-18. Eişim adresi: [https://media.turuz.com/Poem-Literature/Other/2011/020-Xalq_bilmecelerinin_olushum_ve_bichimlenmesindeki_etkenler_uzerine\(18\)\(359KB\).pdf](https://media.turuz.com/Poem-Literature/Other/2011/020-Xalq_bilmecelerinin_olushum_ve_bichimlenmesindeki_etkenler_uzerine(18)(359KB).pdf)
- Öztürk, A. (1985). *Türk anonim edebiyatı*. İstanbul: Bayrak Yayıncılık.